

VOORSTEL voor het algemeen bestuur

ONDERWERP Projectplan en realisatiekrediet WOM Buitenpolder achter Kuinre		Reg. Nr.	Z/22/049027-201361
		Afdeling	Projectrealisatie
Portefeuillehouder	H.J. Pereboom	Opsteller	Weerd, Hanna de
Datum DB - vergadering	6 september 2022		hannadeweerd@wdodelta.nl
Datum AB - vergadering	20 september 2022		+31611472376

ADVIES

Het AB besluit:

1. Het Projectplan Waterwet 'Project Buitenpolder achter Kuinre' vast te stellen;
2. Het 'Peilbesluit Buitenpolder achter Kuinre' vast te stellen;
3. De provincie Overijssel middels bijgevoegde brief te verzoeken in de provinciale omgevingsverordening de wateroverlastnorm voor het gebied Buitenpolder achter Kuinre te wijzigen: het gedeelte van het gebied dat een grotere overstromingskans mag hebben dan eens in de 10 jaar wordt vergroot van 5% naar 30%.
4. Een realisatiekrediet van € 2,73 mln. beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de werkzaamheden.

SAMENVATTING

Het project Buitenpolder achter Kuinre maakt onderdeel uit van het Water Op Maat (WOM) programma. Het betreft een veenweidegebied dat overwegend in agrarisch gebruik is als grasland. De polder is gelegen in het uiterste noordwesten van Overijssel en grenst aan de provincies Friesland en Flevoland. Het project heeft drie kerndoelen:

1. Voldoen aan normering wateroverlast (NBW)
2. Instellen gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)
3. Realisatie efficiënt beheerbaar watersysteem / implementatie waterschapszorg

Op 14 december 2021 hebben wij het ontwerpprojectplan en het ontwerppeilbesluit ter inzage gelegd. Hierop zijn geen zienswijzen ontvangen. Het ontwerpprojectplan gaat uit van het aanpassen van de normen voor wateroverlast (NBW), het formaliseren van het huidig peilbeheer (GGOR), de aanpassing van enkele kunstwerken en het verhelpen van geïnventariseerde knelpunten in het beheer en onderhoud. Wij stellen voor het projectplan en het peilbesluit ongewijzigd vast te stellen.

Gedurende de ter inzage legging hebben wij het ontwerp, samen met de uitvoerend aannemer, uitgewerkt tot een gedetailleerder ontwerp (Definitief Ontwerp). De kosten voor uitvoering zijn ten opzichte van eerdere ramingen gestegen. De huidige raming sluit op € 3,09 miljoen waarvan € 360.000 voor de opgave in het beheer- en onderhoud. In de begroting is € 2,35 miljoen gereserveerd voor de realisatie van de werkzaamheden. Wij vragen u € 2,73 miljoen beschikbaar te stellen voor de realisatiefase.

De kosten voor de beheer- en onderhoudsopgave dekken wij vanuit de het krediet 'Opheffen knelpunten landelijk en stedelijk gebied', waarvan u de aanwending ons heeft gemandateerd.

Tot slot stellen wij voor dat u, zodra het projectplan en het peilbesluit onherroepelijk zijn, de provincie Overijssel middels bijgevoegde brief verzoekt in de provinciale omgevingsverordening de wateroverlastnorm voor het gebied Buitenpolder achter Kuinre te wijzigen: het gedeelte van het gebied dat een grotere overstromingskans mag hebben dan eens in de 10 jaar wordt vergroot van 5% naar 30%.

BEOOGD EFFECT EN/OF RESULTAAT

Door het besluit geeft u verdere richting aan de manier waarop we als waterschap de NBW (doelen B1, B2 uit het WBP) en GGOR doelen (doelen A1, A2 uit het WBP) in het gebied 'Buitenpolder achter Kuinre' gaan realiseren.

KADER

Bestuurlijke aandachtspunten

- Op 14 december '21 hebben wij het ontwerpprojectplan en ontwerppeilbesluit vastgesteld en deze vervolgens ter inzage gelegd.
- Wij hebben u in december '21 middels een brief geïnformeerd over ons besluit om € 100.000 van het realisatiekrediet vervroegd beschikbaar te stellen voor het project om zo het nader uitwerken van het ontwerp met de uitvoerend aannemer mogelijk te maken. We hebben de reservering in de meerjarenraming voor de realisatie van dit project hierop bijgesteld van € 2,45 naar € 2,35 miljoen.

Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW)

Voor het project Buitenpolder achter Kuinre voldoen we niet aan de wateroverlastnorm zoals vastgelegd in de provinciale verordening. Naar aanleiding van het gebiedsproces in de verkenningsfase is met het vastgestelde Voorkeursalternatief ervoor gekozen enkele maatregelen te nemen, maar niet het gehele knelpunt op te lossen en de provincie onder verwijzing van uw besluit te verzoeken de norm in de verordening aan te passen. De gevraagde norm geldt overigens al jaren voor veenweidegebieden rond de Weerribben, op grond van de omgevingsverordening van Overijssel.

Gewenst Grond- en Oppervlaktewater Regime (GGOR)

Het overgrote deel van het jaar is er sprake van normale weersomstandigheden, het is niet te droog en niet te nat. Als beleidsdoelen, functies of weersomstandigheden langdurig veranderen, kan het waterbeheer worden aangepast. Dit is een aanpassing van het "gewenste grond- en oppervlaktewater regime". Voor de polder Buitenpolder achter Kuinre zullen we het dagelijks waterbeheer aan moeten passen om beter aan te sluiten op het huidige bodemgebruik (grasland) en verdere bodemdaling te voorkomen. Daarbij is relevant dat het gemaal Kuinre onlangs is gerenoveerd.

Peilbesluit en bodemdaling

Tegelijk met het projectplan stelt u ook een nieuw peilbesluit vast. Door inklinking van het veen in de polder treedt bodemdaling op van circa 0,7 cm per jaar. Tot nu toe is met peilverlaging en het tweejaarlijks aanpassen van de peilenkaart de bodemdaling gevolgd. In het peilbesluit worden de nieuwe peilen vastgelegd. De peilen stellen we zo in dat we maaiveld daling door afbraak van veen zo veel mogelijk afremmen. In 2 peilvakken leggen we de mogelijkheid vast om mee te zakken met de maaiveld daling.

Optimaliseren beheersituatie / Integraal Beheer- en Onderhoud Op Maat (Iboom)

Met Iboom werken we aan het doorvoeren van een standaard onderhoudsinrichting om zo het beheer en onderhoud efficiënter en effectiever te maken. In het gebied is de beheersituatie niet meer optimaal en liggen er kansen voor verbetering onder andere door het verbeteren van de onderhoudsroutes.

Waterschapszorg

Binnen de herinrichting van het gebied Buitenpolder achter Kuinre worden in het kader van Waterschapszorg ook 19 watergangen meegenomen die veranderen van (beheer)status.

ARGUMENTEN

Het project Buitenpolder achter Kuinre heeft drie kerndoelen:

1. Voldoen aan normering wateroverlast
2. Instellen gewenst grond- en oppervlaktewaterregime (GGOR)
3. Realisatie efficiënt beheerbaar watersysteem

Voorkeursalternatief

In de verkenningsfase van het project zijn verschillende alternatieven beschouwd. Deze alternatieven zijn ook aan het gebied voorgelegd. Mede op basis van de uitkomsten van het gebiedsproces hebben wij gekozen voor het voorkeursalternatief '*Minimale inrichtingsmaatregelen – aanpassing maaiveldcriterium*'. Dit voorkeursalternatief houdt het volgende in:

- Procedureel oplossen van het knelpunt door aanpassing van het 'maaiveldcriterium' als onderdeel van de norm voor wateroverlast in het gebied: van 5% naar 30%;
- Het vaststellen van het peilbesluit;
- Geïntariseerde knelpunten m.b.t. beheer en onderhoud oplossen, onder andere door het aanpassen van kunstwerken en het aanpassen van onderhoudsroutes.

Uitwerking naar een Voorlopig en Definitief Ontwerp

Het Voorkeursalternatief hebben wij uitgewerkt in de volgende concrete maatregelen:

1. Creëren nieuw peilvak in het zuidwesten van het gebied, inclusief aanleg stuw.
In overleg met de betreffende eigenaar van het perceel, waarop sprake is van onderbemaling, is besloten om op deze locatie een nieuw peilvak te realiseren zodat het peil in dit gebied gereguleerd en beheerd kan worden.
2. Vervangen van duikers (21 stuks) en dieper leggen van duikers (8 stuks).
3. Aanleg van 12 nieuwe duikers.
4. Renoveren en (gedeeltelijk) automatiseren van 7 stuwen.
5. Werkzaamheden aan 9 inlaten (renoveren, automatiseren, verwijderen, aanleggen).
6. Het aanpassen van de status van 19 watergangen in het kader van waterschapszorg

Proces

Voor het project is een peilbesluit, een projectplan Waterwet en een notitie voor aanpassing van de norm voor wateroverlast uitgewerkt. De notitie voor aanpassing van de norm voor wateroverlast vormt een bijlage van het peilbesluit Buitenpolder achter Kuinre en is tegelijkertijd met het ontwerppeilbesluit en het ontwerpprojectplan Waterwet ter inzage gelegd. Hierop zijn geen zienswijzen ontvangen. Indien u positief besluit op het voorstel dat nu voor u ligt, maken we het peilbesluit en het projectplan formeel bekend, waarbij deze stukken ter inzage worden gelegd. Belanghebbenden krijgen gedurende een periode van 6 weken de mogelijkheid beroep aan te tekenen bij de rechtbank. Na de ter inzagelegging en afhandeling van eventuele beroepsprocedures, volgt een verzoek van WDO Delta aan de Provincie voor een wijziging van de norm voor wateroverlast voor dit gebied in de provinciale verordening.

FINANCIËN

De totale kosten voor het project bedragen € 3,09 miljoen, waarvan € 360.000 voor de opgave in het beheer- en onderhoud. De raming, en daarmee het benodigd krediet, is hoger dan het bedrag in de meerjarenraming vanwege prijsstijgingen bij materialen en brandstof en door extra bouwkosten in verband met een beter zicht op de uitvoeringswijze. In de begroting is € 2,35 miljoen gereserveerd voor de realisatie van de werkzaamheden.

We vragen u een krediet realisatie Buitenpolder achter Kuinre van € 2,73 miljoen te verstrekken voor de verdere voorbereiding en realisatie van het project. De kosten voor de beheer- en onderhoudsopgave dekken wij vanuit het krediet 'Opheffen knelpunten landelijk en stedelijk gebied', waarvan u de aanwending ons heeft gemandateerd. Wij hebben deze bevoegdheid doorgemandateerd aan de secretaris directeur.

(x €1.000)	Voorstel	Meerjarenraming 2022-2025
<i>Benodigd krediet (bruto)</i>	2.730	2.350
<i>Subsidies en/of bijdragen derden (externe dekking)</i>	0	0
<i>Jaar oplevering (start kapitaallasten t+1)</i>	2023	2024

<i>Kapitaallasten</i>	101	84
<i>Overige exploitatiekosten (-baten)</i>	3,5	0
Impact exploitatierekening	104,5	84

In de meerjarenraming is rekening gehouden met oplevering in 2024. Door het werken in bouwteamverband kunnen wij echter al in 2023 het project afronden. De kapitaallasten van 2023 zijn echter niet in de begroting geraamd. Dit zal meegenomen worden bij het opstellen van de volgende meerjarenraming.

Specificatie bruto krediet:

Kostencategorieën	Bedrag (x €1.000)	Budgethouder
<i>Externe kosten incl. BTW</i>	2.140	<i>Projectleider</i>
<i>Interne kosten</i>	331	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering voorzien incl. BTW</i>	184	<i>Projectleider</i>
<i>Risicoreservering onvoorzien incl. BTW</i>	73	<i>Opdrachtgever</i>
Totale kosten incl. BTW	2.730	

Subsidie

Het project Buitenpolder achter Kuinre zit in de aanvraagprocedure voor NPLG subsidie. Het is niet bekend wanneer wij uitsluitel krijgen of deze subsidie zal worden toegekend en wat de hoogte ervan is. Zodra wij hierover bericht hebben ontvangen, zullen wij u hierover middels een brief informeren.

Onderhoudskosten

De huidige onderhoudskosten zijn € 26.500 per jaar. Op basis van het uitgewerkte onderhoudsplan verwachten we dat de onderhoudskosten in de nieuwe situatie € 3.500 per jaar meer zullen zijn. De stijging in onderhoudskosten (ondanks de te nemen maatregelen voor een efficiënter beheer) komt met name doordat we meer watergangen moeten onderhouden in de nieuwe situatie.

JURIDISCHE EN/OF ORGANISATORISCHE GEVOLGEN

Projectplan Waterwet

Omdat we met de werkzaamheden wijzigingen aanbrengen aan een waterstaatswerk, zijn we conform de Waterwet artikel 5.4, verplicht een Projectplan Waterwet vast te stellen.

Peilbesluit

In het peilbesluit leggen we de nieuwe peilen vast. De peilen stellen we zo in dat we maaiveldddaling door afbraak van veen zo veel mogelijk remmen. In 2 peilvakken leggen we de mogelijkheid vast om mee te zakken met de maaiveldddaling. Bij de dimensionering van inlaten, stuwen en duikers houden we rekening met de mogelijkheid om mee te zakken met waterpeilen.

Een deel van de inlaten en stuwen gaan we automatiseren. Daardoor kunnen we in het peilbeheer sneller sturen op wisselende omstandigheden. Een particuliere onderbemaling en inlaat heffen we op. Dit draagt ook bij aan de stuurbaarheid van het peilbeheer van de polder.

Aanpassing norm wateroverlast

In overleg met de provincie is afgesproken dat wij het voornemen tot aanpassing van de normering voor dit gebied meenemen in de ter inzage legging. Na de ter inzage legging vragen wij u in te stemmen om middels bijgevoegde brief een formeel verzoek van WDODelta aan de provincie te doen voor een wijziging in de verordening van de normering voor dit gebied.

BIJZONDERE AANDACHTSPUNTEN EN RISICO'S

Risico's

Voor de realisatiefase is een risicodossier opgesteld. Per benoemd risico zijn de beheersmaatregelen in beeld gebracht. Ondanks de genomen beheersmaatregelen kunnen zich bepaalde risico's voordoen. De risico's zijn op geld gezet en hiervoor is een bedrag in de SSK raming meegenomen.

De belangrijkste risico voor dit project zijn:

- Verdere prijsstijgingen materialen.
- Vertraging door beroepsprocedure na vaststelling projectplan en peilbesluit. Voorheen konden belanghebbenden alleen beroep aantekenen tegen het definitieve projectplan als ze eerst een zienswijze hadden ingediend op het ontwerpprojectplan. Door nieuwe jurisprudentie kunnen ook belanghebbenden die geen zienswijze hebben ingediend beroep aantekenen op het definitieve projectplan. Deze wijziging maakt de inschatting van het risico op een beroepsprocedure lastiger.
- Provincie kan normwijziging niet doorvoeren in verband met gegronde bezwaren. De normwijziging zal middels een aanpassing van de provinciale verordening worden geformaliseerd. Voor deze aanpassing zal de provincie een formele inspraakprocedure moeten doorlopen waarbij opnieuw de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen wordt geboden. Dit zal naar verwachting in 2023 plaatsvinden. De uitvoering van de voorgenomen maatregelen zal naar verwachting dan al gereed zijn. Gezien het uitblijven van zienswijzen over het ontwerpprojectplan en het ontwerppeilbesluit, schatten we dit risico laag in dat er wel een zienswijze over de ontwerp wijziging van de provinciale verordening wordt ingediend. Mocht er wel een zienswijze worden ingediend dat is het aan de provincie om te beslissen of er aanleiding is daaraan tegemoet te komen. Ook dat risico schatten we laag in, gezien het vooroverleg over de gewenste normwijziging. Als de provincie wel tegemoet zou komen aan een zienswijze om de norm niet aan te passen, zal WDODelta alsnog aanvullende maatregelen moeten nemen om aan de huidige wateroverlastnorm te voldoen.

Biodiversiteit

Van de peilveranderingen worden in de polder zelf geen serieuze ecologische effecten verwacht. Met de aanpassing van het peilbesluit is rekening gehouden met het tegengaan van verdere veenafbraak, zomerdroogte en wegzijging naar de Noordoostpolder. Dat is in de polder ecologisch gunstig te noemen. De duikers die we aanpakken, leggen we dusdanig aan dat die vismigratie niet belemmeren. Na realisatie van de werkzaamheden zullen we inventariseren of er in het maaibeheer mogelijkheden zijn om begroeiing op oevers (gedeeltelijk) te laten staan.

OMGEVING; BETROKKENEN, PARTNERS EN DRAAGVLAK

Vanaf het begin af aan zijn de bewoners en gebruikers van het gebied geïnformeerd en actief betrokken bij de totstandkoming van het plan. Na de vaststelling van het Voorkeursalternatief is het gebied via een nieuwsbrief in december geïnformeerd over de uitkomsten van de verkenning en is uitgenodigd om een persoonlijke toelichting te geven dan wel de gelegenheid om vragen te stellen. In maart 2021 zijn alle eigenaren persoonlijk aangeschreven met een brief waarin de voorgenomen plannen zijn beschreven met een uitnodiging voor een digitale bijeenkomst. Deze digitale bijeenkomst

heeft plaatsgevonden op 18 maart 2021. In al deze gesprekken bleek instemming met de voorgenomen plannen en zijn geen bezwaren binnengekomen. Voor de realisatie van de voorgenomen maatregelen is geen grondaankoop nodig geweest.

COMMUNICATIE

Het projectplan zal na vaststelling online en digitaal ter inzage worden gelegd door middel van een officiële bekendmaking.

VERVOLG / UITVOERING

Na vaststelling van het projectplan Waterwet en het peilbesluit, zal het projectteam samen met de uitvoerend aannemer de realisatie verder voorbereiden en de benodigde materialen bestellen. Een aanbesteding is niet meer nodig omdat deze al plaats heeft gevonden. In dit project werken we in bouwteamverband. Uitvoering zal naar verwachting nog in 2022 starten en medio 2023 afgerond zijn.

BIJLAGEN

1. Projectplan Waterwet
2. Peilbesluit
3. Notitie Toelichting Peilbesluit
4. Brief verzoek tot normaanpassing bij provincie

De overige bijlagen bij het Projectplan zijn op te vragen bij het cluster Bestuurs- en directiezaken.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
E. de Kruijk

de dijkgraaf,
D.S. Schoonman